

NARODNA STRAŽA

POJEDINI BROJ Din. 1-50.

IZLAZI SVAKE SUBOTE. — PRETPLATA IZnosi GODIŠNJI Din. 60, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO DVOSTRUKO. — OGLASI PO
 GLAVNIKU. — PISMA I PRETPLATA SE ŠALJU NA UREDNIŠTVO I OPRAVU "NARODNE STRAŽE" ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

BROJ 23.

ŠIBENIK, 12. LIPNJA 1926.

GODINA VI.

Ugovori s Italijom pred parlamentom.

Smodej, nar. poslanik Slov. Pučke Stranke, proti ugovorima te za-
 štite slavonske manjine u Italiji.

9. t. mj. u Nar. Skupštini vodila se rasprava o ugovorima između naše države i Italije.

Poslije ekspozice dra Krajača, ministra trgovine, dobio je riječ poslanik Slov. Pučke Stranke g. Fran Smodej, koji je u svom govoru među ostalim istaknuo ovo:

"To je prvi ugovor iza rata i sadrži odredbe o pograničnom prometu. Sklopljen je još 14. srpnja 1924., a do danas je ostao tajan. Isto su tako ostale tajne sve konvencije, što su se zatim sklopile. Čini se, da se vlada osjeća krivom, kad se hoji opravdane kritike javnosti i skupštine. Trgovački se ugovor sklopio bez sudjelovanja gospodarskih krugova, i ako se u odboru tvrdilo, da su kod sklapanja sudjelovali.

Pisma, što sam ih primio od pojedinih komora, dokazom su, da gospodarski krugovi pri sklapanju tako važnog ugovora nijesu imali nikakve riječi. Zato je taj tarifni ugovor takav, da je na veliku štetu našega naroda. Čini se, da kod nas imamo ne samo tajnu vanjsku politiku, nego i tajnu trgovačku politiku, u koliko možemo reći, da imamo uopće kakvu određenu trgovačku politiku. Takvu politiku osuđujem, te najostrije prosvjedujem, da se tako važni načrti zakona predlažu skupštini istom zadnji čas.

Mi smo čuli i čitali bar u novinama od vladine strane, da je u svima pitanjima zagarantovan reciprocitet. No ovoga reciprociteta nema tamo, gdje bi bilo za nas dobro, a ina ga tamo, gdje je za nas štetno. Reciprocitet u pomorstvu, označen u čl. 1. ugovora riječima: "između kraljevine Italije i kraljevine SHS bit će puna i potpuna sloboda trgovine i plovidbe" — ne znači ništa drugo negoli potpunu kapitulaciju pred Talijanima i uništenje naše slabe trgovačke mornarice. Iz čitavoga ugovora moramo zaključiti, da se naša trgovačka mornarica ne će moći razvijati te da je svaka konkurencija isključena. S reciprocitetom, što ga daje naša država Italiji, kuša Italija svim sredstvima da dođe do prevlasti na Balkanu tako na moru kako na kopnu. Tko čita talijanske novine, on će mnogo puta čitati i to, da Talijani još uvijek traže našu Dalmaciju za sebe te da očekuju nekad vrijeme, da je mogu opet pripojiti "svojoj materij Italiji", kako oni kažu. To nije politika pravde, nego politika imperijalizma. Duboko žalim, da ministar vanjskih poslova o tome ne vodi dosta računa, barem ne u ovom ugovoru. Još manje se može govoriti o reciprocitetu u tarifnom dijelu toga ugovora. (G. Smodej to dokazuje uspoređujući pojedine stavke.)

Zbog ovoga ugovora naša industrija trpjet će veliku štetu. Italiji se omogućuje konkurencija u našoj državi, dok se naša domaća industrija

uništuje radi teškoga gospodarskoga položaja, u kojem se nalazimo.

Treba da vas upozorim na stanovište našega nacionalnog elementa u Italiji. U našim se redovima mnogo čuje, pa i među narodom, da ministar vanjskih poslova ne vodi dosta računa o našim narodnim manjinama u Italiji. Konstatirati moram, da se pri ovim konvencijama nije vodilo baš nikakva računa o težnjama i željama naših sunarodnjaka u Italiji. Mi poslanici nemamo nikakve prilike, da bismo se u četiri oka porazgovorili sa ministrom vanjskih poslova o raznim pitanjima i željama našeg elementa u Italiji. Kod nas se vodi tajna vanjska politika.

Hrvati i Slovenci u Istri i u Primorju imali su kroz desetljeća narodno školstvo. Sada je Italija ukinula pučko i srednje školstvo. Djeci zabranjuje, da govore materinskim jezikom. Poslanik Besednjak je u rimskom parlamentu predložio mi-

nistru Fedele-u listinu, prema kojoj se u 65 općina nijesu predavali dodatni satovi, zakonom određeni. Slovenci se učitelji proganjaju i šikaniraju. Službeno im se nalaže, da se upišu u fašističke organizacije.

Pitam: Što je vlada učinila, napose pri ovim konvencijama, koje se smatraju kao nastavak prijateljstva s Italijom? Znamo, da ide o prilike trećina našega izvoza u Italiju. Zato nijesmo za to, da se taj ugovor primi na našu štetu i uništi naše malo pomorstvo. Proti ugovoru smo, jer Italija u ovom času ne postupa prijateljski s našom narodnom manjinom. Iz razloga, što vlada ne vodi računa o tim pitanjima, zahtijevamo, da se naša narodna manjina u Italiji zaštiti! (G. Smodej na koncu izjavljuje, da će u ime svoje stranke glasovati protiv ovih ugovora s Italijom.)

Kod glasovanja ugovori su bili primljeni sa 150 protiv 29 glasova. Za prihvata ovih za nas zlokobnih ugovora s Italijom glasovali su svi radičevski poslanici, i ako su na skupštinama i u "Domu" protiv njima toliko rogovorili!

Evropska demokracija na umoru!

Ako izuzmemo Englesku, koja se još donekle uzdržala na životu, i ako je posljednjim štrajkom vidljivo uzdrmana, sve evropske države dade se podijeliti u dva dijela. U jednom je demokratski oblik države već pokopan, a u drugom se još očajno bori za opstanak.

Lenjin je pokazao način, kako jaka ruka jednoga čovjeka odlučnim činom može lako da obori ustroj liberalne države i milijunima ljudi nametne svoju volju. Bivši prijatelj njegovih ideja, Mussolini, poslužio se uglavnom njegovim receptom i skupio u svoje ruke razvikanu talijansku slobodu. Pangalos i Primo de Rivera zamahom su mača zarobili grčki i španjolski narod. Jednako je učinio i Pilsudski s poljskim narodom, i ako naglašuje, da je ostao vjeran demokratskoj misli. Slično se dogodilo prošlih dana i portugalskom narodu.

U posljednje vrijeme prodire diktatura i u države srednje Evrope. U Mađarskoj se oligarhija valja u vlastitom blatu. U Rumunjskoj tamne sile bacaju vlade i postavljaju, koga one hoće. U Čehoslovačkoj nije moguće sastaviti parlamentarnu vladu. Tamo će nužno doći do nacionalističke ili socijalističke diktature. U Njemačkoj jedva uspijeva katoličkom centru, da nekako uzdrži ravnotežu. U Francuskoj se očekuje pad vlade. Uredjenje Bugarske nakon pokolja zemljoradnika može se nazvati svačim, samo ne demokratizmom. Kod nas se mijenjaju vlade svaki tjedan. Parlament se ne može nazvati ogleđalom demokracije. K tomu dolaze još korupcionističke afere.

Nakon dvije stotine godina iza francuske revolucije, koja je donijela liberalizam, kopa on sam sebi grob.

On je prouzročio, da sebičnost stvori stranačku zaslijepljenost, nepravedno ugnjetavanje manjega i gospodarsko izrabljivanje slabijega. On nije mogao da dade narodima nijednu ideju, koja bi ih vodila skupnosti. Jedino kapitalisti znali su stvoriti internacionalno bratstvo i onda, kad su članovi njihovih naroda ginuli na bojnim poljanama. I dok t. zv. demokracija na umoru stvara svoje fašističke legije, koje dovode do tiranije i izrabljivanja slabijega, dotle proletari sviju zemalja pozivlju u komunizam, koji nosi potop i smrt. Tko ovako promatra stvar, taj vidi užasnu budućnost.

Međutim svijesni katolici znaju, da čovječanstvo preko ruševina liberalnoga doba, preko crvenih i crnih diktatura, koje imadu samo privremeni značaj polako ali sigurno prelazi u novo društvo. Radi toga uvjereni katolici ne gledaju u crnu budućnost. Oni znaju, da je svaka sila za vremena, da se tiranija ne temelji na duši, nego da je zgrada na pijesku. Liberalno se bezvjerško društvo ruši, ono društvo, koje je smatralo svojom dužnošću, da u narodima uništi vjeru, napose katoličku, da uništi moralna načela.

Katolici stoje čvrsto na obranu svojih načela, kako su kroz vijekove stajali. K njima se priklanja svaki onaj, komu je stalo da prave i žive vjere, do stalnih i vječnih moralnih načela. I zato danas samo idiotizam gradskih ulica više na "klerikalizam". Većina pak ljudstva, pače i onoga u "ervenom raju", bacila je pogled u dubinu duše, te se vraća Bogu. Novi duh kršćanskoga solidarizma se širi, obnavlja čovjeka i društvo, da postane spasitelj čovječanstva u teškim vremenima, koja ga ne će mimoići. Uvedimo ga stoga i u naše domove!

Svi žele da kupe Schichtov sapun.
Neki se dadeu nagovoriti, da kupe druga sredstva za pranje.
Većina ostaje vjerna Schichtovome sapunu.
 Tko posulpa razborito?
 Samo onaj, koji je oprezan!
 Zašta, pereš li rublje i samo je-
 danput jeftinim i lošim sapunom, gubiš
 više, nego što možeš otičđiti na jeftin
 sapun u ledi od sapina.

Velike skupštine HPS u pazeškom kraju.

5. t. mj. navečer održan je pouzdani sastanak HPS u Požegli. Sastanku je prisustvovalo veliki broj pučana uz nekolicinu pristaša drugih stranaka. Voda požeških pučana dr Đuka Kuntarić otvorio je skupštinu, te je nakon kratkoga pozdravnog govora dao riječ vođi Slovenske Pučke Stranke dru Antonu Korošcu. Govornik je opširno razložio jedno današnje stanje naše unutrašnje politike, te upozorio na sve posljedice, koje nastaju iz ove nezdarene političke situacije. Ocrtao je još u snažnim potezima našu financijalnu i ekonomsku politiku. Iza njega je govorio predsjednik HPS Stjepan Barić o programnim tačkama stranke dotaknuvši se današnjih ekonomskih i socijalnih prilika, koje su na dnevnom redu i obrazloživši, zašto HPS traži autonomiju. Iza burnog odobravanja i klicanja završen je ovaj sastanak.

Sutradan 6. t. mj. održan je veliki sastanak u dvorani Urania kina, kojem je prisustvovalo preko 500 osoba. Na ovom sastanku su govorili dr Korošec, Stjepan Barić i dr Đuka Kuntarić o današnjoj političkoj situaciji i programu HPS, te su od svih prisutnih bili oduševljeno pozdravljeni.

Istoga dana poslije podne održana je u Ruševu javna skupština, na koju je došlo iz okolnih mjesta preko 1200 seljaka.

Skupštinu je otvorio pučanin seljak Martinović iz Dedine Rede, te označivši važnost ove prve javne skupštine HPS u tom kraju dao riječ dr Korošcu, koji je razložio, kako je nastala naša država i sve grješke, koje su kod stvaranja počinjene protiv njegove volje. Istaknuo je sve nevaljalosti Radičeve politike i gigantsku borbu Pučke stranke u Hrvatskoj i Sloveniji za slobodu i ravnopravnost u ovoj državi te kako interesi Slovenaca i Hrvata nijesu različiti, pa zajedničkom borbom moramo doći do svojih prava.

Dr Korošec je među ostalim ovo kazao: "Do nedavno smo u našoj državi uz našu narodnu ustavnu dinastiju imali tri druge političke dinastije, Pašičevu, Pribičevu i Radičevu, koje su se otmale za vlast. Dok je Pribičević već prošle godine otpremljen u pozadinu, dotle se ove godine radišlo na otpravljanju Pašičeve i Radičeve dinastije. To se izvelo tako, da danas imamo vladu dviju najvećih stranaka, ali bez njihovih šefova.

Uzvanovičeva vlada nema dovoljno auktoriteta u vladinim klubovima. Nema niti povjerenje svojih stranačkih šefova, koji joj još prave najveće poteškoće, da bi oni ponovno došli na vladu. Zbog toga dolazi vlada stalno u krize. Dok opozicijski čini najveće napore za još veći rad u nar. skupštini, dotle vlada uslijed takova svoga stanja taj rad tako ometa, da je skupština stalno na ferijama.

Uzunović stalno boleba, ali i njemu ne preostaje ništa drugo, nego da se što prije izjasni ili kao sluga Pašićev ili kao protivnik korupcije, koja se ne može i ne smije podržavati. U drugom slučaju treba da se Uzunović odluči za odlučnu borbu, za koju, kako izgleda, on nije sposoban. Odlučniji je za borbu Maksimović. On nije upleten ni u jednu korupcijsku afera, ali ima donekle rđavu prošlost, koju karakterizuju posljednji izbori. On imade jaku ruku, koju smo baš mi Slovenci i Hrvati imali priliku dobro osjetiti kod posljednjih izbora. Kada bi on jaku svoju ruku upotrijebio za idealne svrhe, mogao bi biti muž budućnosti.

Narodna skupština je u neprestanoj krizi uslijed sve većih travica u vladinim grupama. Ona bolje i mrvli se. Ona je nesposobna za rad i zbog toga treba poći na izbore.

Izbori su potrebni, pošto sadašnja nar. skupština nije izraz prave narodne volje. Radi toga ona nije bila kadra, da iz sebe dade pravu većinu, koja bi bila mogla riješiti aktuelna kulturna, socijalna, ekonomska i politička pitanja, kojih rješenje ne može se više gvoziti.

Ima u nar. skupštini mnogo ljudi dobre volje i poštenih ruku, koji bi jednu takvu vladu pomagali. Mi hoćemo politiku čistih ruku i poštenih ljudi, jer politika nije cilj, nego samo sredstvo za sreću naroda.

Govori se mnogo o diktaturi, u koju međutim ni oni, koji o njoj govore, sami ne vjeruju, jer tko će biti diktator? Nije samo onaj diktator, koji drži svu vlast u svojim rukama. On treba da je i po idejama jak s jednom jedinom idejom: biti na vlasti samo za sebe i za svoju porodicu.

Ako treba imati doskora izbore, treba gledati, tko će ih provoditi. Mi prošlih izbora nijesmo imali slobodne izbore, ali sada tražimo slobodne izbore, jer je izborna sloboda najveće dobro, koje narod u doba parlamentarizma i demokracije ima. Kada bi opozicija unaprijed znala, da izbori ne će biti slobodni, ne zna se, bi li ona uopće na njima sudjelovala. Vjerojatno je, da ne bi.

Neka slobodni izbori dadu pravu sliku narodnog raspoloženja, pa će nestati mnoge krize i frakcije. Neka se uspostavi ravnopravnost i jednakost sviju i svakoga.

Iza njega je predsjednik HPS g. Stj. Barić govorio, kako se u svim granama uprave vodi politika zapostavljanja Hrvata, pa traži slobodu i ravnopravnost za Hrvate. Zatim je Luka Barišić u glavnim crtama iznio našu vanjsku politiku i posljedice njene na unutrašnje prilike. Iza dra Radučaja, koji je pozdravio prisutne i zahvalio se na brojnom odazivu, skupština je završena pjevanjem „Lijepa naše“.

Orlički tečaj u Osijeku. 1. 2. 13. svibnja održan je u Osijeku orlički tečaj za orlička društva iz Slavonije i Vojvodine. Tečaj su vodile izaslanice Sveze Hrvatskih Orlica iz Zagreba, a u njih su predavali mjesni katolički inteligenti. Tečaj je posvema uspio.

„Nova“ crkva i „Samatorje“ u Varošu.

Sada, kad se počelo opet govoriti o gradnji nove crkve mjesto dosadašnje u Varošu, ne će biti na odmet prikazati nastojanje oko toga sedamdesetih godina, a koje uza svu živu akciju nije uspjelo. Zatim ćemo se osvrnuti (također po podacima župskog arhiva) na prošlost našega „samatorja“, koje eto cio vijek čeka rješenje.

„Nova“ crkva.

Doista bi bilo idealno, kad bi na mjesto dosadašnje crkve došla veća i nova, dostojna sestra naše katedrale, i pred njom bi cvijeće mirisalo. No sve to spada na budućnost.

Akcija oko gradnje nove crkve počela je g. 1869. i trajala do 1873. Odbor je sačinjavao predsjednik don Ivan Krstitelj Šizgorić i crkvinari, ujedno upravnici Gospine bratovštine, Ivan Grubišić sudac, Mihovio Belamarić starješina, Ivan Baranović čuvar, Mate Ilijaš prokurator, te potpredsjednik I. A. Rosani. Na sve spise,

Proslava Dana kat. omladine u Šibeniku.

Prošle nedjelje 6. t. m. mjesni Orlovi i Orlice na vrlo svečan način proslavili su svoj orlovski dan.

U 7 sati izjutra svečana i lijepa povorka od preko 200 Orlova i Orlica u odorama na čelu sa svojim vodstvom i svojom krasnom zastavom uz zvukove „Šibenske Glazbe“ praćena velikim brojem nemonturiranih članova, članica i prijatelja krenula je iz Badžane kroz ulicu kralja Tomislava u crkvu sv. Dominika Šibenskog građanstvo, koje je okitilo svoje kuće naragovima i zastavama, znatljivo je izišlo na ulice te oduševljenim promatrao dičnu orlovsku četu poslijujući uz cvijeće. Pod zvučima divne orlovske himne za lijepoga ljetnog jutra pošla je mlada četa, da započne svoju proslavu sv. M. som i skupnom sv. pričesbu. Divan je bio prizor, kad je sva ta mnogobrojna mladež zajedno sa svojim starijim članovima i prijateljima pristupila k sv. pričesti i tako pokazala, da joj Euharistija nije tek pusta fraza, nego izvor života i poleta. Okrijepljeni tako neokajanim Jaganjem te primivši k srcu lijepe i značajne riječi novog duh. vođe „Orla“ mngšt. O. Alberta Bukića upuli se ponovno povorka obalom do Građskog Kazališta, da tu Orlovi i Orlice pološe svečanu zakletvu Boga, domu i svojoj orlovskoj ideji. Tom prigodom je predsjednik „Orla“ brat Vladimir Kulić pozvao Orlove i Orlice na vječnu vjernost položenoj zakletvi: na poslušnost orlovskoj disciplini te odanost našem hrvatskom narodu i svetinjama naših preda, vjeri katoličkoj. Pjevanjem orlovske himne završen je taj sveti čin.

Uvečer u 8 sati priredjena je u Gradskom Kazalištu vrlo uspješna svečana akademija, na početku koje je „Šibenska Glazba“ odsvirala tróhinnu, otk je muško i žensko članstvo na pozornici u pozoru sa svojim zamjenikom načelnika bratom A. Zaninovićem i sestrom načelnicom J. Jadronec odalo počast. — Vrlo lijep i oduševljen proslov o značenju dana i orlovskom pokretu uopće održao je akademički brat Ante Huljev istaknuvši u njemu vebnost orlovske ideje te brz i velik napredak Orlovstva u hrvatskim krajevima usprkos svih progona i zapostavljanja. Završio je čvrstim uvjerenjem u orlovsku pobjedu i obnavu svega u Kristu. — Teor. vlč. Kirić svojom poznatom lakoćom i vještinom otpjevao je s mnogo osjećaja serenatu „Legende Valgus“ od D. G. Braga i pjesmu „Čežnja za domovinom“ od Tita Mattei. S osobitim žanosom i razumijevanjem deklamirali su brat A. Zaninović pjesmu „Klik staroga orla“ od Dostala-Petrova i sestra A. Jurković pjesmu „Moja ptica“ od I. Poljaka. Osim toga bilo je još na programu ništa manje nego 16 gimnastičkih čeka. Nastupile su u jakom broju sve kategorije muškog i ženskog članstva: članstvo, naraštaj i pomladak sa prostim i simboličkim vježbama, skupinama i skupinskim vježbama te vježbama na spravama. Uz proste vježbe za 1926. izvele su članice divnom vještinom

simboličke vježbe „Orlovsku himnu“, „Po jezeru“ i „Slijepčevu tužbu“, a članovi proste vježbe za 1926. skupine, simboličke vježbe „Bog i Hrvati“ te „Hrvati od doseljenja do prvoga kralja Tomislava“. Ove posljednje su izveli tako precizno, da su svi kasnije isticali, da je to bilo najbolja točka te večeri. Članovi su ove godine po prvi put javno nastupili još sa vježbama na ručama, koje su baš odlično izveli, tako da su neke osobito teške a uspjele figure izazvale buru oduševljenja i pljeskanja. Naraštajke uz proste vježbe izvedoše još i vježbe sa vjetrenjačama, a naraštajci uz proste vježbe i vježbe sa štapovima. Lijepo su se dojmile gledalaca proste vježbe muškoga i ženskoga pomlatka, a navlastito vrlo teške skupinske vježbe muškoga pomlatka. Vježbe i pjevanje osobito vješto je pratilo na klaviru M. O. A. Sentinella, dok je preko odmora odsvirala „Šibenska Glazba“ više lijepih komada, a na koncu akademije V. Vodopivčevu „Orlovsku himnu“. Akademija sa ovako biranim i obilnim (22 točke) programom trajala je skoro 4 sata.

Šibenički Orlovi i Orlice su ovom akademijom ponovno pokazali svoju zamjernu prosvjetnu i tehničku spremu, snaga i silan rad, a građanstvo svoje stare simpatije prenapunivši do posljednjega mjesta ogromno kazalište.

Ovakvo idealnu omladinu da nam Bog poživi na mnogajal! Rasla, cvala, napredovala!

NASI DOPISL.

SALI, 25. svibnja.

Proslava Dana kat. omladine.

Naše je orlovsko društvo proslavilo svečanim načinom Dan kat. omladine istom 23. svibnja. Proslava je bila nešto izvanredna, da služi na čast i ponos, koliko onih, koji je priredile, toliko i cijelom mjestu. Čitav je dan bio ispunjen svečanostju.

Jutrom u 7 1/2 sati pristupile orlovi i orlice zajedničkoj sv. pričesti. U 10 sati krenuše svečanom povorkom, da prisustvuju sv. Misi, preko koje se orlovi umilni glas orlova i orlica. U 4 s. pos. p. zakružiše u manifestacionoj povorci preko saljskih obala u krasnim orlovskim i orličkim odorama pjevujući rodoljubne orlovske pjesme, praćeni ogromnom masom naroda.

Glavni dio proslave, akademija sa biranim i obilnim programom, bio je određen za 7 1/2 sati uveče. Ozbiljna i lijepa predavanja, o „Orlovskom pokretu“, „Omladinskom danu“ i „Za vjeru i dom“, učinila su duboki utisak u srcima otaca i majki, videći, kako se njihova djeca razvijaju u izobrazbi uma i plemenitosti srca, kako sami nijesu nikada ni slutili. To je najbolji dokaz, što sve može učiniti dobro orlovsko društvo u jednom selu. Krasne deklamacije, koje su isticale značaj kat. orlova, njihove molitve i misli, bile su popraćene od učenika živim pljeskom. Zbornu pjevanje orlica u svetom zanosu

tako se svjedože publici, da su i protivnici priznali, da zaslužuje Orao za svoj rad svaku pohvalu. Istaknuti se mora simbolične vježbe „Bog i Hrvati“, kao i prednjačke za 1926. naraštajke za 1926. i članske proste za 1926, koje su izvedene neobičnom tačnošću, a bile popraćene veselim povlađivanjem. Nešto novo i lijepo za svih bile su vježbe naraštajki sa vjencićima u ruci i simbolične „Oj Hrvati“.

Sali mora da ponosnim okom gleda svoje mlade križare, koji sa bijelim križem kreću u boj proti neprijateljima Krista i domovine, koji moraju da malaksu pod pritiskom smjele kat. omladine.

Sinovi svijetla Kristove čete, smjelo i hrabro naprijed u boj!

RAB, 25. svibnja 1926.

Općinski izbori.

Neriješena agrarna reforma okupila je i ovoga puta većinu seljaka na otoku u Radićev tor u nadi, da će od njega dobiti ono, što zemljoradnicima nije uspjelo. Do rješavanja ovoga pitanja vladat će demagozi. Seljaci su jedino u to ime izišli složno, ali njihovi vođe priznaju, da to nijesu radićevci.

U gradu je također izašla parola „Gradani na okup“, tako da HPS ovoga puta nije našla shodnim postavljati vlastite liste, da ne cijepa građane. No to nikako ne znači, da ovdje nema pučana. Međutim je na Radićev listi od 21 vjencićka izabran jedan izraziti pučanin, a više njih naklonih. Na građanskoj listi izabran je jedan vjencić, kome su pomogli i pučani, dok se lijepi broj ostegao od glasovanja.

Radikali su okupili nešto nezadovoljnika, koji nijesu dospjeli na Radićevu listu, itako su izašli tri novopečena radikala. Novo je općinsko vijeće preuzelo svoju dužnost. Srce nam je zaigralo, kada smo 23. o. m. j. uz hrvatsku glazbu vidjeli, da se zastave na općini, nakon toliko vremena, okreću glavom gore, kako su i prije bile.

Hoće li novo zastupstvo smoci snage, da grad i selo pridigne? Dao Bog! No mnogi u to sumnjaju. Mi pak pučani ćemo se svakom napretku ovog otoka veseliti i rado ga pomagati.

PAG, 19. svibnja 1926.

Izbori.

Hrv. Pučka Stranka, da je istupila sa samostalnom listom, mogla je dobiti 4, a možda i 5 vjencićka. No radi mjesnih prilika, da se tako lakše omogućiti radikalna stranka, složila se sa radićevcima, davidovićevcima i radićko-seljackom partijom, te svi zajednički istupismo pod imenom „Hrvatski Blok“. Dva dana pred izbore „Hrv. Blok“ održao je javnu skupštinu, na kojoj je veoma lijepo govorio i protumačio narodu program „Hrv. Bloka“ don Jure Pačić, predsjednik mjesne organizacije HPS. Od 1146 upisanih glasovalo ih je 821. „Hrvatski Blok“ sa 533 glasa dobio je 11 vjencićka, od kojih su 3 HPS za 12 glasova HPS izgubila je 4. vjencićka. Radikali sa 288 glasova doбили su 6 vjencićka. Narod je jako oduševljen, što se tako napokon oslobodio radikalskih komesara na općini.

govoriti u pohvalu svojih dobročinitelja. Posebni je letak upravljen ocima vaticanskoga sabora, sa zamolbom, da se doprinosi šalju na kuću Cartoni kod sv. Grgura Valabro u Rimu.

Nije bilo uglednije osobe u gradu, na koju se nije odbor obratio. Nije bilo valjda imućnijega gospodina po Dalmaciji, od koga se nije tražila pripomoć. Sve „slavljanske“ čitovnice primile su poziv. Svaki valjda bolje živeći knez ili grof ili plemić u Hrvatskoj, Ugarskoj, Češkoj i Austriji primio je molbu. Njezina je prva strana bila posvećena samom titulu, iskičena kaligrafičnim crtama, pače i u bojama. Pisalo se dakako biskupima, kardinalima, arcidukama, barunicama, princesama, pače francuskom i bavarskom kralju te Garcija Morenu, predsjedniku republike Čile. Preko šibenskoga biskupa, slavnoga Nikole Tommasea i drugih ličnosti letjela su pisma svugdje po Italiji te čak u Oxford, London, Carigrad, Odesu, Kair i Madrid.

Odaziv nije bio utješljiv. Sakupilo se ukupno samo 1617 for., od kojih

su oči vaticanskoga koncila dali 215 for., a šibenska općina 200. Zapravo je tome razlog, što je nastao prusko-francuski rat g. 1870., pa se uznemirila cijela Evropa, a ljudi su stali štedjeti novac. Varoški je župnik točno vodio evidenciju svih, na koje se obračalo, pa je na odnosnoj knjizi stavio naslov „Le mie speranze“. Ipak su nade propale.

Interesantno je znati, koji su naši ugledniji građani dali doprinose. Spominjem botaničara Roberta Visiani-a, Nikolu Tommasea i dra Božidara Petranovića književnike, tvorničara Romana Vlahova, pisca Franju Mazzoleni-a i kanonika Mrkicu. Od drugih odličnih ličnosti u javnom životu spominjem povjesničara Natka Nodila, biskupa J. J. Strossmayera zagrebačkoga kardinala Haulika, pjesnika i rodoljuba Stjepana Buzolića, književnika M. Rešetara, prof. univ. i dantistu Antuna Lubina te prevodioca biblije Matu Škarića. Povjesničar Cezar Cantù, Petar Paganini, prof. univ. u Firenci, Marija Giovanelli, mletačka princesa, i bečki kardinal Rauscher poslali su pripomoć.

IZ GRADA I OKOLICE.

Proslava Dana sv. Ivane Arške. 30. pr. mj. su mjesne Orlice proslavile smrti dan svoje zaštitnice sv. Ivane Arške. Ujutro su pristupile zajedničkoj sv. pričesti, a popodne održale svečani sastanak. Uz proslavu prigodnu deklamaciju i prigodno predavanje članica na sastanku je još govorio i duh. voda vlt. Radić. Sastanak su počastile svojom prisutnošću gđa prof. Antica Juras i gđica dr Marija Ljubić iz Splita.

Dani Crvenoga Krsta. 6. i 7. 8. o. mj. skupljale su članice „Zora“ i mladeži raznih mjesnih društava mlodare, a po kavanama i restauracijama su bile povišene cijene pića za 50 para u korist Crvenog Krsta.

Pučko Sveučilište. Prosvjetni inspektor g. dr Vinko Liozovina održao je 6. o. mj. u Gradskom Kazalištu vrlo interesantno predavanje: „Machiavelli i njegova politička nauka“.

Ispiti na gimnaziji. Ispiti privatnih i otpuštenih učenika počinju u ponedjeljak 14. o. mj. u 7 sati jutrom sa pismenim radnjama, a popodne istoga dana u 4 sata su usmeni ispiti. — Pismeni ispiti zrelosti počinju 14. i traju do incl. 17. o. mj. također u 7 sati jutrom. Usmeni će početi 21. juna. — Prijamni ispit za prijem u prvi razred bit će 26. juna.

Svršetak predavanja na srednjim školama je danas, 12. juna. Svjedodžbe će se dijeliti 28. juna nakon svečanoga blagodarjenja.

Naknadna prisega. Općina je izdala proglas, kojim pozivlje sve vojne obvezanike, koji dosad nijesu ma s kojeg razloga položili vojnu prisegu, da pristupe naknadnoj zakletvi prigodom ovogodišnjeg rekrutovanja 15. kolovoza, te da se prijave općini najkasnije do 18. lipnja radi uvrštenja u odnosni spisak.

Radi neisplaćenih honorarnih satova uputili su profesori Realne gimnazije i Velike gimnazije u Šibeniku oštar protest nadležnim faktorima.

Izlet. Prošle nedjelje boravili su u Šibeniku daci srednje tehničke škole iz Drvara sa svojim direktorom g. Beričem. Pregledavši grad i okolicu otputovali su.

Odbor je crkveni bio uvjeren, da će podignuti crkvu samim doprinosima, jer se nije nikad govorilo o prodaji crkvenih zemalja i zlatu. Već su se bile iskopale jame za vapno (uz kapelu) i dovezlo se nešto kamenja i pijeska. Za sve je to više potrošeno nego sakupljeno, t. j. 1713 for. No za crkvu je trebalo 21.072 for. prema trehovniku i troškovniku, koji je učinio državni inženir (ali kao privatna osoba) dr Testa. On je izradio i nacrt crkve, koji se ne nalazi više u Šibeniku. Valjda je u arhivu bivšega Namjesništva u Zadru.

Kad se odbor našao u škripcu, zatražio je pomoć od ministarstva u Beču. Pri tome se isticalo janaštvo Dalmatinaca kod Solferina, Custozze, Magenta, Palestre, Sadoye, Helgolanda i Visa. To je najmanje pomoglo. Šibensko poglavarstvo 1873. (7. l. br. 46.) izjavilo se protivno gradnji crkve, jer da ih tu ne treba, nego po selma. Izjavilo se i proti proširenju crkve na državni trošak. To je bio zadnji udarac ovoj akciji. Uprav pred 20 godina inženir Gajlon Mazzo-

izložba. Mjesna Učiteljska škola priređuje i ove godine po običaju izložbu ženskih ručnih radova. Izložba započinje danas, te će ostati otvorena nekoliko dana dnevno od 10-13 i od 17-19 sati.

Svi nezaposleni pomorci u području sjeverne Dalmacije dužni su, da se po odredbi Direkcije pomorskog saobraćaja prijave lučkoj kapetaniji donijevši sobom pomorske knjižice.

Dr Josip Lalić nastupio je službu sekundarnog ljekara pri mjesnoj državnoj bolnici.

Iz šegrtske škole. 7-mjesečni večernji tečaj Večernje škole za usavršavanje šegrta dovršen je. Od 46 učenika prvoga razreda uspio je 21, a neuspjelih i neocijenjenih ih je 25. Sva 22 učenika drugoga razreda su uspjela.

Radi odmjerjena dohodarine i prihodarine dužni su svi obvezanici prikazati Poreskoj kotarskoj vlasti do 15. juna usmeno ili pismeno fasije. Formulari se dobivaju kod poreskih ureda.

Izlet srednjoškola. U srijedu je lijepi broj daka mjesnih gimnazija s nekolicinom profesora priredio izlet u Knin.

Nogometna utakmica između S. K. „Jadran“ i Reprezentacije ratne mornarice odigrana je na igralištu iza tvornice Sufid s rezultatom 4 : 3 u korist „Jadrana“. Mladim igračima čestitamo na uspjehu!

Porez najmovne kućarine. Prema objavi Poreske kotarske vlasti u Šibeniku o izvršenom razrezu poreza najmovne kućarine za 1925. godinu spisak poreznih obvezanika bit će izložen kod poreske vlasti do uključivo 22. o. mj.

Hrv. planinarsko društvo (podružnica Kamenar) u Šibeniku drži u nedjelju 13. t. mj. u 10 sati prije podne ustanovnu skupštinu u rezerviranom prostorijama Kavane „Istra“.

Naši pokojnici. Od 23. pr. mj. do 12. t. mj. umrli su u privatnom stanu: Grandeš Ive Matin (6 mj.), Kovačević Krešimir Milanov, brjač (22 g.), Košter Čedo Ermenegildov (5 mj.) i Bujas Vica Nikina (19 g.); u bolnici: Hojnik Josip (1 mj., nezak.), Doganac Ante (9 mj., nezak.),

li učinio je novi nacrt za proširenje crkve. No i to je zaspalo.

Sve čeka budućnost . . .

„Šamatorje“.

Gdje je sada varoška crkva, bila je tu negda crkva i samostan franjevac. Oboje je porušeno g. 1319., kad je ban Mladen Šubić navalio na svoj rođeni grad, da ga opsjeda, a Šibenčani mu zaprijetili, da se pred njim ugnijezdi. Na istom valjda mjestu kasnije se podigla crkva sv. Kuzme i Damjana, a 1740. sadašnja. Grobište je tu vazda bilo sve do g. 1828., a pokapali su se ne samo Varošanci, nego i vojnici i stranci.

Kada je učinjen zid oko „šamatorja“, ne zna se. U njemu je uzidana jedna ploča sa reljefom od tri koluta u krugu, a znači, da je pripadala crkvi sv. Trojstva (Ivana). Dakle 1828. iseliše se naši mrtvi iz ovoga groblja k sv. Ani. Tu nijesu bili svi Varošanci, jer su se oni kao braćimi raznih crkva po gradu pokapali u njima, kako to stoji uvijek zabilježeno u maticama mrtvih.

Varoško se crkvinarstvo nije

Ugrinić Staša ud. pk. Mije (44 g.), Milanko Dušan (3 mj., nezak.), Nesanović Nenad (1 mj., nezak.) Padovan Jozica Marija (1 mj.), Šolov Marija (2 g. nezak.), Masar Perica žena Tome iz Podosoja (32 g.), Cernobrnja Žarko (1 g. nezak.), Banić Ana kći Luce (3 mj.) i Dragojević Juraj (1 mj.) — P. u m.!

Promet u luci. Jugoslavenski parobrod „Avala“ doplovio je 1. o. mj., da ukrcia 220 tona ugljena, a tal. parobrod „Java“ 5.600 tona bauxita za Rotterdam. 2. o. mj. dovela je iz Trsta motorna jedrenjača „Sava“ 150 tona cigla („kupa“). 4. o. mj. ukrcio je tal. parobrod „Promontore“ 1.500 tona ugljena za Monfalcone, a jedrenjača „Tre fratelli“ 130 tona ugljena za Anconu. 6. o. mj. je jedrenjača „S. Giorgio“ odvela 160 tona ugljena za Trst, a 8. o. mj. je jug. parobrod „Avala“ doveo iz Paga 160 tona soli. 9. o. mj. poveo je holandski parobrod „Tellus“ 180 tona karbida u Amsterdam, a 11. o. mj. jug. parobrod „Avala“ 220 tona ugljena za Sušak. 12. o. mj. doveo je iz Venecije grčki parobrod „Esperos“ 300 tona koks ugljena.

Darovi Đačkom bisk. sjemeništu. Da počasti uspomenu pk. Nina Brnelića: Don Josi Felicinović din. 20. Mjesto čestitke Msgru Vinku Kradolji pri imenovanju Prelatom Njeg. Svet.: Don Petar Vlahov din. 15. Da počaste uspomenu pk. dra Frane Dulbica: Msgr Ivan kan. Bjažić din. 50; Msgr Niko Tabulov-Truta prepozit, Msgr Ante Šare, prof. don Rudolf Pjan i don Ivo Berak po din. 20. Mjesto čestite O. Nikoli Pasini prigodom 25 godišnjice misništva: Msgr Ivan kan. Mirić din. 40. — Uprava svima zahvaljuje.

Hrv. kat. žen. prosvj. društva „Zora“ O. Pile Bilušić, župnik Vrljike, darovao je din. 50, da počasti uspomenu dra Frane Dulbica. — Uprava harno zahvaljuje.

Hrv. Kat. Orlu O. Pile Bilušić, župnik Vrljike, i Rade Gulam darovali su din. 50, da počaste uspomenu dra Frane Dulbica. — Odbor najljepše blagodari.

Darovi „Uboškom Domu“. Da počaste uspomenu dra Frane Dulbica: „Monte Promina“ din. 250; nasljednici Paške Rora i braća Fleta po din. 100; dr Jure Jurin, dr Spiro Seat, dr Jerko Machiedo, namještenici i radnici „Monte Promina“, dr Vjekoslav Rismoondo i dr Josip Pasini po din. 50; Marko Stojčić i dr Ante Katalinić (Split) po din. 40; Stjepan Karković, dr Marko Juraj Dominis, braća Matačić pk. Petra, Mirko Štambuk, Marko Graovac i dr Giovanni de Dificino po din. 30; Rube Huljev din. 25; Vlade Dulbici, Nikola Viličić, Vinko Vučić, Vlade Ungaro, Bude Hrkalović, Iviša

dugo smirilo s mišlju, da bude za sve zajedničko grobište sv. Ane. Ono je i 1842. tražilo od civilne vlasti svoje posebno grobište kod sv. Martina ili u Buvalama. Tada je Varoš imao nekih 1800 duša.

God. 1801. bila je u dnu „šamatorja“ do Poljane sagrađena kapelica sv. Ane sa lijepom umjetničkom slikom, koja je sada u crkvi. U njoj je stajala kamenita škrabica sa natpisom *Facite vobis sacculus in coelo*, odakle se negda redovito pridizala milostinja. Kapelica kao i zid je naglo porušen koncem septembra prošle godine pred dolazak Kraljevskoga Para. Pripovijedao je geometar Vitali (sada u Cavalešu, Trentino), da je za ovom kapelicom bio pokopan francuski časnik, koji se ubio zbog nesretne ljubavi i zamolio, da mu na grobu bude posaćen cipres. Geometar je pričao, da je to čitao u nekoj rukopisnoj francuskoj kronici, koju je našao među knjigama poreskoga ureda. Svakako te kronike više nema.

3. ožujka 1813. bio je na Poljani mušketeran fra Remetin Puljas,

Bumber pk. Šime, Vice Erecović-Kutičić, Mr Božo Milošević, O. Šimun Perković (Unešić), Augustin Grgić, dr Julije Gazzari, don Krsto Stošić, Ugo Fosco, Josp Nakić i Remigio Olivari po din. 20; Giovanni Unich i Matteo Perat po din. 15; dr Nikola Bjelovučić, savj. Ivo Kuljiš, Šime Ban, dr Kažimir Pasini, Ivan Kačić-Dimitrić i kancelist Ante Dominis po din. 10. — Svima darovateljima Uprava najharnije zahvaljuje.

Zlatnike u sapunu „Gazela“ našli su: Milja Cvijić, Luščan (kod Stevana Štekočića, Glina), Marović Sara, Bos. Dubica (kod Jovana Kosovića & sinovi, Bos. Dubica), Milan Rupčić, Glina (kod Jove Malivuka, Glina), Marija Tarbuk, Dunjak št. 22, općina Krstinja (kod Nikole Vučkovića, Dunjak), Marija Zupan, Tržič št. 226 (kod Leopolda Lavša vd. Tržič), Micika Petrinjak, Poljčane (kod Franca Drogenik, Poljčane), Alojzija Rataj, Lipoglav Loče (kod Petra Fleck, Loče pri Poljčanah), Franc Sal. Bukovšek, Celje (kod Jos. Jagodića, Celje), Katica San, Spodnje Gorje št. 6 pri Bledu (u Kmetijskom društvu, Gorje), Albert Pirman, Staravask pri Škocijanu, Dolenski kod Ivana Globevnik, Škocijan, Milka Kobav, Glinčević (kod Ladislava Novak, Vič), Marija Ahačević, Dvorskasvas pri Vel. Laščah (u Kmetijskom društvu, Vel. Lašče, Dolenski), Marija Koranik, Dražežene pri Ptuju (kod Franca Iglji, Ptuj). Imena u zagradi označuju trgovce, kod kojih je bio sapun kupljen.

ORLOVSKI VJESNIK.

Orlovsko hodočašće u Rim. Početkom mjeseca rujna ove godine polaze hrvatski Orlovi i Orlice u Rim, gdje će prisustvovati internacionalnom katoličkom gimnastičkom sletu. Kako izgleda, i ove će godine veći broj Orlova poći u Rim, te će ondje sigurno dostojno reprezentovati svoju organizaciju, kao što su je reprezentirali i prošle godine. Ovak put sprema Hrvatski Orlovski Savez, a bit će poduzet zajedno sa braćom slovenskim Orlovima. Da se uz mogu urediti potrebne potankosti kod organizacije puta, potrebno je, da se oni, koji žele poći u Rim, što prije prijave Hrvatskom Orlovskom Savezu, odnosno Švezi Hrvatskih Orlica, u smislu već objavljenih uvjeta.

Zagrebačka burza od 11. t. mj. notirala je: Din 802 — za 100 austr.-šilinga, Din 1098 za 1 švic. franak, Din 20351 za 100 tal. lira, Din 276 — za 1 engl. funtu u čeku, Din 5661 za 1 dolar u čeku, Din 16750 za 100 čeških kruna, Din 5605 za 1 dolar u novcu, Din 1352 za 1 njem. marku, Din 169 — za 100 franc. franaka, Din 30550 za nom Din 1000 — ratne štete. — Dinar u Zürichu bilježi 9.12 c. Talij. lira opet popušta, a oslabio je također i franc. franak.

Vlasnik, izdavalac i odgovorni urednik: Ante Erga. — Tisak Pučke Tiskare u Šibeniku — (predstavnici: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

upravitelj župe u Kaštel - Starome. Francuzi ga doveđoše pred vojnički sud u Šibenik. Bio je optužen, da je govorio proti njima s oltara. Smatrao se posve nevinim, nije utekao preko granice, pa je platio glavom. Pokopan je ispod varoškoga zvonika (Zlatović, Franjevci 385).

God. 1880. zalepršala je u „šamatorju“ prvi put hrvatska trobojnica (dobavljena iz Trsta!) na visokom koplju, koje je postavio brodograditelj Šime Ježina. Dosta se koplja promijenilo, ali zastava je ostala časna.

Pitanje uređenja „šamatorja“ traje evo sto manje dvije godine. Možda će trebati za to još sto godina! Neće je bar bila u njemu zelena trava, iz koje bi nas djecu izgonio samo štap hromoga sakristana. Bilo je maslina i drugih stabljika. Danas nema ni toga. Istina u „šamatorju“ se negda sušile višnje i buharika. Ta to je bilo i po drugim — selima...

D. Krsto Stošić.

Tko oglašuje, taj napreduje!

To krasno bijelo rublje
koje blešči kao snježnobijeli labud na zelenoj gori.

bilo je prano sa pravim sapunom „Gazela“

Taj sapun je pravo čudo kemije nauke, koji uslijed izbornih stvari, iz kojih se sastoji, rublju ne škodi ništa.

Na tisuće i tisuće pametnih domaćica
ga dobro poznaje i zna kako lako i jeftinije se s njime pere svako rublje.

Sapun „Gazela“ osim toga sadrži u sebi prave zlatnike
zašto je u toliko više preporučljivo, da ga kupite i marljivo perete s njime.

GAZELA MILO

Oglas prodaje!

U stečajnom postupku nad imovinom prezađuženika Milana L. Skočić, trgovca u Šibeniku, prodat će se najboljem nudiocu „ukupni čitavi inventar“ njegovoga dućana i magazina u Šibeniku, sastojeći iz raznih

životnih namirnica, delikatesa i ličera.
Rok pismenim ponudama na potpisnoga, koji će gg. reflektantima dati i sve potrebite informacije, ističe sa danom 30. lipnja 1926.
Šibenik, 8. lipnja 1926.
Odvjetnik Dr. Vučić
Upravitelj stečajne mase.

MLINICA NA PRODAJU

Prodaje se čitavi mlinski namještaj sa zgradama, stajama, skladištem, zemljištem i obalom na moru ujedno sa motorom „Adam“ sistem 35 HP, sa pogonom na upojni plin, kao i četiri mlina sa pripadajućim priborom. Nudioci neka se obrate do 20. lipnja 1926. na tt.

ZADRUŽNI MLIN U VODICAMA KRAJ ŠIBENIKA.

Prodaja slatkoga ugljena

Na veliko kg. Din 2.—
Na malo „ „ „ 2.50

Trgovina **MARIJA ERGA** - Šibenik.
Ulica Kralja Tomislava.

Svaka domaćica zna, da je najsvršeniji i najtrajnjiji originalni WECK-ov uređaj za ukuhavanje voća, povrća i mesa. Najbolje je najjeftinije! Tvornička zaliha: Fructus — Ljubljana. Krajevni zastupnici se traže.

26. JUNI — 5. JULI 1926. godine
Pod pokroviteljstvom Nj. Veličanstva Kralja
VI. LJUBLJANSKI
MEDJUNARODNI VELIKI SAJAM UZORAKA

Najstarija i najbolje nosećena gospodarska izložba naše države.
SASTAJALISTE TRGOVACA, ZANATLIJA I INDUSTRIJALACA.
Izagači su samo prvoklasna poduzeća. Cijene beskonkurentske.
DAKLE NAJZGODNIJI OGLED I NAKUP SVAKOVRSNE ROBE.
PERMANENTNA LEGITIMACIJA daje pravo na 50 o/o popust na svim vozovima (isto brzim osim S. O. E.). Cijena D 30.—.

Najzgodnija prilika za izlete i poset alpskih krajeva i kupališta divne Slovenačke.
Tehničke novosti. — Izložba „SLOVENSKA ŽENA“, „HIGIJENSKA IZLOŽBA“. Stanovi zasigurani.
Legitimacije dobiju se u novčanim zavodima, gospodar. društvima, putničkim uredima i t. d.

GOSPODARSKA ŠTEDIONICA
SPLIT

Rimska ul. 3. (kod Peristila). Telefon 336.

Najveći Dalmatinski zavod na zadružnom temelju.

Prima uloške na knjižice i u tekućem računu te ih najpovoljnije ukamaćuje.

Obavlja sve bankovne poslove najkulantnije.

Kupuje devize i valute uz najpovoljniji dnevni tečaj.

Zadružna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani
Podružnica Šibenik.

VLASITA ZGRADA
UL. KRALJA TOMISLAVA 108

BRZ. NASLOV GOSPOBANKA
TELEFON BR. 16. NOĆNI 67.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT.

Ispostava: BLED.

Dionička glavnica i pričuva preko Din. 16.000.000.

Ulošci nad Din. 250.000.000 — — — — — **Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.**

PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE, TE IH UKAMAĆUJE NAJPVOLJNJIJE.

OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.